

Kajsas gymnasiearbete inriktat mot yrket hästskötare – trav

Följande exempel beskriver Kajsas gymnasiearbete som är inriktat mot yrket hästskötare – trav inom examensmålen för naturbruksprogrammet.

Kajsas uppgift

Kajsa har fått i uppgift att i sitt gymnasiearbete under en period delta i och ansvara för daglig skötsel av 8 travhästar i ett stall. Stallet ingår i en större anläggning, en träningscamp, där det totalt står 40 travhästar uppstallade. Kajsa ska planera och genomföra vanligt förekommande arbetsuppgifter samt lösa de problem som uppstår med hästar, teknisk utrustning och kringanläggning. Hon ska också ansvara för en häst i samband med en travtävling. Dessutom ska hon utvärdera sitt arbete.

Kajsas gymnasiearbete Planering

I början på varje arbetsvecka deltar Kajsa tillsammans med övriga anställda i planeringen av vilka arbetsuppgifter, förutom de dagliga rutinerna, som ska prioriteras under veckan. Då bestäms och meddelas i vilken omfattning de olika hästarna ska tränas, vilka som ska delta i tävlingar samt vilka skötselåtgärder i beteshagar och stall som ska utföras.

Inför de dagliga rutinerna för varje arbetsdag förbereder sig Kajsa genom att ta reda på att lämpliga redskap står till förfogande samt att de förnödenheter som hon behöver finns i tillräcklig mängd. Vidare lägger hon upp skötselrutinerna på ett så effektivt sätt som möjligt. Detta gör hon för att bl.a. för att minimera tidsförluster och för att arbetet ska kunna genomföras på ett bra sätt med hänsyn till säkerhet och kvalitet.

Arbetsuppgiften att ansvara för en häst i samband med en tävling planerar Kajsa genom att göra upp listor på all utrustning som ska med till tävlingsbanan såsom vagnar, täcken, skydd, seldon och skor. Vidare företecknar hon de särskilda arbetsuppgifter som hon ska göra just denna dag och förbereder sig att utföra dessa.

Genomförande

Kajsa utför de dagliga arbetsuppgifterna som förekommer i ett häststall såsom utfodring, rengöring av boxar och i andra utrymmen i stallet, hälsokontroller, leder hästar ut i beteshagar mm.

En annan daglig arbetsuppgift för Kajsa är att göra i ordning hästar för träning och löpträna dem. Varje häst hämtas in från hagen, visiteras i boxen, borstas samt kontrolleras med avseende på skorna. Därefter sätter Kajsa på rätt utrustning, kör ut och löptränar hästen enligt schema. Efter körningen duschas hästen. Kajsa är vid arbetet med hästen observant på dennes hälsa och rörelsemönster. Om hon ser något onormalt rapporterar hon detta till stallchefen.

Återkommande arbetsuppgifter som hästskötare är att sköta beteshagar såsom stängsling, betesputs och tillse att hästarna har vatten. Detta gör Kajsa. Vidare hanterar hon foderleveranser samt underhåller seldon och vagnar.

De dagar som hästar ska tävla på en travbana innebär särskilda arbetsuppgifter. I god tid packar Kajsa all utrustning som ska med. Vidare bandagerar hon och gör de hästar som ska tävla fina. Slutligen lastar Kajsa dessa hästar på hästtransporten. På tävlingsplatsen ställer Kajsa in hästarna i sina tilldelade boxar, tillser att de utfodras, hämtar ut nummerbricka, värmer upp hästarna samt

utrustar dem inför loppet. Efter loppet tvättas hästarna och utrustningen, varefter allt lastas inför hemresan.

Arbetet som hästskötare av travhästar innebär ibland att det inträffar oförutsedda händelser som det förväntas att hästskötaren kan hantera. I samband med att Kajsa genomför sitt gymnasiearbete inträffar några sådana incidenter:

Inför avfärd med en hästtransport till en travbana gör Kajsa som vanligt en säkerhetskontroll. Hon upptäcker att vänster blinkers bak på transporten inte fungerar. Kajsa åtgärdar felet.

En morgon vid visitering upptäcker Kajsa att en häst inte äter och betar sig oroligt. Hon kontrollerar hästens hälsotillstånd och konstaterar att hästen har feber och häftig andning. Kajsa kontaktar stallchefen.

I samband med körning trampar en av hästarna delvis av en sko. Kajsa tar av skon, rättar till och slår på den på nytt.

Utvärdering

Kajsa utvärderar hur hon har genomfört sina uppgifter på anläggningen. Hon diskuterar genomförandet av de dagliga rutinerna, träningen av hästar samt skötselåtgärder i beteshagar och stall med sina arbetskamrater. Kajsa antecknar dels det som är bra och dels olika förslag på förbättringar. När det gäller arbetsuppgiften att ansvara för en häst i samband med en tävling inhämtar hon synpunkter på genomförandet från hästens ägare. Med ledning av dessa justerar hon förteckningen över arbetsuppgifter i samband med travtävling som hon tidigare gjort.

Om bedömningen i exemplet

Det är utifrån målen för gymnasiearbetet som läraren med hjälp av medbedömaren bedömer om Kajsas gymnasiearbete är godkänt eller inte. I examensmålen för yrkesprogrammen framgår följande mål för gymnasiearbetet:

Gymnasiearbetet ska visa att eleven är förberedd för det yrkesområde som gäller för den valda yrkesutgången. Det ska pröva elevens förmåga att utföra vanligt förekommande arbetsuppgifter inom yrkesområdet. Gymnasiearbetet ska utföras på ett sådant sätt att eleven planerar, genomför och utvärderar sin uppgift. Gymnasiearbetet kan utformas så att det ger eleverna möjlighet att pröva sitt yrkeskunnande i företagsliknande arbetsformer.

I det här exemplet har läraren som stöd för bedömningen av Kajsas gymnasiearbete även använt sig av den lista med punkter som finns i boken Gymnasieskola 2011. En sådan lista som stöd för bedömningen av gymnasiearbetet har tagits fram för varje nationellt program inom gymnasieskolan och den kan även användas inom vuxenutbildningen. Läraren har dock anpassat listan till Kajsas yrkesområde och uppgift samt till vad som Kajsa har möjlighet att visa i sitt gymnasiearbete.

De kunskaper, färdigheter och förmågor som anges i listan förväntas Kajsa visa på ett yrkesmässigt sätt, men utifrån de förväntningar som kan ställas på den som är ny i yrket. I samband med att Kajsa får reda på sin uppgift för gymnasiearbetet, får Kajsa även information om grunderna för bedömningen. Det innebär i exemplet att läraren och Kajsa tillsammans går igenom punkterna nedan, innan Kajsa genomför gymnasiearbetet.

Kajsa förväntas i sitt gymnasiearbete visa:

- kunskaper om **daglig skötsel av travhästar** som är relevant för uppgiften för att kunna uppnå ett godtagbart resultat,
- förståelse av arbetslivets villkor och arbetsmiljöfrågor **i samband med skötsel av travhästar,**
- kunskaper om lagar och andra bestämmelser som gäller **i samband med skötsel av travhästar,**
- färdigheter i att arbeta yrkesmässigt för att genomföra **uppgifter i samband med skötsel av travhästar,**
- färdigheter i att arbeta med de biologiska och tekniska metoder som bidrar till en hög kvalitet på arbetsresultatet **i samband med skötsel av travhästar,**
- förmåga att bedöma kvaliteten, enligt branschens normer, på **skötsel av travhästar,**
- i arbete med djur förmåga att ta hänsyn till djurs naturliga beteende samt arbeta med djurens bästa i fokus,
- förmåga till kretsloppstänkande samt förmåga att ta miljöhänsyn enligt gällande bestämmelser **i samband med skötsel av travhästar,**
- förmåga att arbeta på ett sätt som är säkert för eleven själv och andra samt att lösa problem på ett yrkesmässigt sätt **i samband med skötsel av travhästar,**
- förmåga att på ett relevant sätt kommunicera och samverka för att genomföra uppgiften **skötsel av travhästar** med godtagbart resultat